

Autor: Martyna Purolnik

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

ABY ZAROBIĆ NA PPK, OSZCZĘDNOŚCI NAJLEPIEJ NIE RUSZAĆ DO 60. ROKU ŻYCIA

W założeniu środki zgromadzone na rachunku PPK powinno się wypłacić po ukończeniu 60. roku życia. Wypłacając pieniądze wcześniej, pracownik nie zawsze otrzyma całość zebranych oszczędności.

Środki zgromadzone w PPK stanowią prywatną własność pracownika, dlatego ustawa o pracowniczych planach kapitałowych przewiduje możliwość ich wypłaty w każdym momencie. Skoro jednak fundusze te mają w założeniu stanowić zabezpieczenie na starość, celowe jest, aby były przechowywane i inwestowane na koncie uczestnika jak najdłużej. Kiedy więc można wypłacić środki z PPK?

Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych przewiduje zamknięty katalog sytuacji, w których uczestnik może wypłacić środki zgromadzone na jego rachunku PPK bez ponoszenia z tego tytułu negatywnych konsekwencji finansowych. Należą do nich:

- 1) osiągnięcie przez uczestnika 60. roku życia,
- 2) zawarcie umowy z wybraną instytucją finansową o kredyt na budowę lub przebudowę budynku mieszkalnego lub mieszkania albo na nabycie nieruchomości w celu pokrycia wkładu własnego,
- 3) poważna choroba uczestnika, jego dziecka lub małżonka.

Poza tym ustawa przewiduje również dokonywanie tzw. wypłat transferowych. Ich skutkiem nie jest jednak wypłata środków do rąk pracownika, lecz przekazanie ich np. na inny rachunek PPK bądź lokatę oszczędnościową.

USTAWOWY WIEK

Modelowym sposobem wykorzystania środków zgromadzonych w PPK jest ich wypłata na rzecz uczestnika po osiągnięciu przez niego 60. roku życia. Uczestnik nie otrzyma jednak wszystkich zgromadzonych funduszy jednorazowo. Domyślnie

wypłata jest podzielona na część wypłacaną jednorazowo

(25 proc. środków) oraz część wypłacaną przez 10 lat w 120 ratach miesięcznych (75 proc. środków).

Ta domyślna zasada może być jednak modyfikowana odpowiednio poprzez zwiększenie lub zmniejszenie liczby rat.

Zwiększenie liczby rat skutkuje odpowiednim obniżeniem wysokości miesięcznej raty wypłacanej z PPK. W długofalowej perspektywie może się to jednak okazać korzystne – wiąże się bowiem z dłuższym okresem inwestowania, co oznacza, że uczestnik otrzyma więcej środków.

Zmniejszenie liczby rat prowadzi natomiast do podwyższenia miesięcznej raty kosztem utraty zysków

z dłuższego inwestowania środków w ramach PPK. Ale nie tylko to ma zniechęcać pracownika przed szybszą wypłatą całości środków. W przypadku zmniejszenia liczby rat, zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych, od 75 proc. środków wypłacanych w mniejszej liczbie rat niż 120 pobierany będzie podatek od dochodów kapitałowych w wysokości 19 proc.

ŚWIADCZENIE MAŁŻEŃSKIE

Wypłaty środków po osiągnięciu 60. roku życia można dokonać w formie tzw. świadczenia małżeńskiego. Aby skorzystać z tej formy, małżonkowie muszą osiągnąć co najmniej 60. rok życia. Muszą również posiadać rachunki PPK w tej samej instytucji finansowej. Wypłata następuje wówczas zgodnie ze wspólnym oświadczeniem małżonków, że dokonują wyboru świadczenia małżeńskiego jako formy wypłaty środków z PPK.

Świadczenie małżeńskie jest wypłacane wyłącznie w ratach (co najmniej 120). Inaczej niż w przypadku wypłaty indywidualnej, nie ma możliwości dokonania jednorazowej wypłaty 25 proc. zgromadzonych środków.

NA CELE MIESZKANIOWE

Fundusze zgromadzone na rachunku PPK mogą być również wykorzystane na pokrycie wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu na budowę domu lub na zakup mieszkania. Uczestnik PPK może dokonać wypłaty nawet do 100 proc. środków zgromadzonych na rachunku, jeśli w dniu złożenia wniosku o zawarcie umowy z instytucją finansową dotyczącej wypłaty środków na ten cel nie ukończył 45. roku życia. Taka wypłata może nastąpić tylko raz.

Głównym celem PPK nie jest jednak wspomaganie w sfinansowaniu budowy domu czy kupna mieszkania, a zapewnienie zabezpieczenia finansowego na starość. Z tego względu ustawodawca wprowadził obowiązek zwrotu środków wypłaconych z rachunku PPK na pokrycie wkładu własnego. Termin zwrotu określa się w umowie z instytucją finansową, przy czym nie może on rozpocząć się później niż 5 lat i trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty środków. Ustawa przewiduje, że zwrot środków ma nastąpić „w wartości nominalnej”. Oznacza to, że środki wypłacone z rachunku PPK nie są oprocentowane, a nominalnie koszt korzystania z tego kapitału dla uczestnika jest równy zeru. Taka forma wypłaty środków PPK pełni podobne funkcje co nieoprocentowana pożyczka.

Co jednak, jeżeli uczestnik nie zwróci środków „pożyczonych” na inwestycję mieszkaniową? W takiej sytuacji będzie zobowiązany do zapłaty zryczałtowanego podatku od dochodów kapitałowych, od dochodu, który uzyskał w związku z wypłatą na pokrycie wkładu własnego i tylko w zakresie, w jakim nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie.

W RAZIE POWAŻNEJ CHOROBY

Kolejnym odstępstwem od podstawowej zasady przeznaczania środków z PPK na dodatkowe zabezpieczenie emerytalne jest możliwość wypłaty części środków zgromadzonych na rachunku w przypadku choroby uczestnika lub jego najbliższych (małżonka lub dziecka). Maksymalna wysokość jednorazowej wypłaty na ten cel równa się 1/4 środków zgromadzonych na rachunku. Wypłata następuje na wniosek uczestnika złożony w instytucji finansowej.

Inaczej niż w przypadku wypłaty na pokrycie wkładu własnego, brak jest tutaj ograniczeń wiekowych, a środki nie podlegają zwrotowi. Pieniądze, które pozostały na koncie PPK, zostaną uczestnikowi wypłacone po osiągnięciu 60. roku życia. Zatem wcześniejsza wypłata środków na wypadek choroby wprowadzi zmniejsza poziom dodatkowej ochrony emerytalnej z PPK, ale nie eliminuje jej w całości.

Inaczej również niż w przypadku wypłaty na pokrycie wkładu własnego, wypłata środków w przypadku poważnego zachorowania może odbywać się wielokrotnie w ramach kolejnych

poważnych chorób. Może to prowadzić do wypłaty większości środków na długo przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Uczestnik nie poniesie przy tym konsekwencji obowiązku zapłaty podatku.

Nie każda choroba uprawnia uczestnika do wypłaty środków z PPK. Ustawa zawiera definicję legalną „poważnego zachorowania”, w której wymienione zostały m.in. choroby uważane przez ustawodawcę za kwalifikujące do dokonania wypłaty. Występowanie poważnego zachorowania musi być potwierdzone orzeczeniem lub zaświadczeniem lekarza medycyny.

MARTYNA PUROLNIK MŁODSZY PRAWNIK W WARSZAWSKIM BIURZE RÖDL & PARTNER Co, jeżeli żadna z opisanych sytuacji nie występuje, a uczestnik mimo wszystko chce wypłacić fundusze zgromadzone na rachunku PPK? Ustawa przewiduje taką możliwość, jednak nie za darmo. Wycofanie środków przed osiągnięciem 60. roku życia wiąże się z otrzymaniem przez uczestnika tylko części zgromadzonych środków na jego rachunku PPK. Co więcej, pracownik będzie także zobowiązany do zapłaty podatku dochodowego od kwoty uzyskanej z wypłat. Zgodnie z ustawą o PPK, 30 proc. środków pochodzących ze składki podmiotu zatrudniającego przekazanych zostanie do ZUS i stanowić będzie składkę pracownika na ubezpieczenie emerytalne. Pozostałe 70 proc. środków pochodzących z wpłat pracodawcy wraz ze środkami pochodzącymi z wpłat pracownika trafi na konto bankowe pracownika, jednak po uprzednim potrąceniu podatku dochodowego od osób fizycznych. Potrąceniu podlegają ponadto środki zgromadzone na rachunku PPK w wyniku uiszczenia wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej.